

214 C

Parlament České republiky kancelář předsedy Poslanecké sněmovny	
Datum: 04-01-2019	
Č.j. PS2019/00129	Přílohy:

JUDr. Alena SCHILLEROVÁ, Ph.D.
ministřině financí

PID: MFCR8XZSDE
Č. j.: MF-30305/2018/32-4
Počet listů: 1
Počet příloh: 1

Praha 3. 1. 2019

Vážený pane předsedo,

dne 12. prosince 2018 mi byl doručen Váš dopis č. j. PS2018/016083 se sdělením, že Poslanecká sněmovna Parlamentu České republiky na své 24. schůzi dne 6. prosince 2018 vyslovila nesouhlas s mou odpovědí na interpelaci poslance Ing. Vojtěcha Munzara ve věci postupu Finanční správy České republiky při zjišťování informací od novomanželského páru o svatební hostině (sněmovní tisk 285). Přijaté usnesení má za následek povinnost interpelovaného člena vlády vypracovat novou odpověď (viz § 112 odst. 5 zákona č. 90/1995 Sb., o jednacím řádu Poslanecké sněmovny, ve znění pozdějších předpisů). Kopii nové odpovědi na interpelaci Vám zasilám v příloze tohoto dopisu.

S pozdravem

Vážený pan
Mgr. Radek Vondráček
předseda Poslanecké sněmovny Parlamentu České republiky
P r a h a

JUDr. Alena SCHILLEROVÁ, Ph.D.
ministřyně financí

PID: MFCR8XZSDD
Č. j.: MF-30305/2018/32-3
Počet listů: 5

Praha *3.1.2019*

Vážený pane poslanče,

dne 12. prosince 2018 jsem obdržela od předsedy Poslanecké sněmovny Parlamentu České republiky Mgr. Radka Vondráčka přípis (č. j. PS2018/016083) ve věci Vaší interpelace k problematice postupu Finanční správy České republiky při zjišťování informací od novomanželského páru o svatební hostině (sněmovní tisk 285). Konkrétně se jedná o sdělení, že Poslanecká sněmovna Parlamentu České republiky na své 24. schůzi dne 6. prosince 2018 vyslovila nesouhlas s mou odpovědí na Vaši interpelaci, což má ve smyslu § 112 odst. 5 zákona č. 90/1995 Sb., o jednacím řádu Poslanecké sněmovny, ve znění pozdějších předpisů, za následek povinnost interpelovaného člena vlády vypracovat novou odpověď.

Vaše interpelace týkající se materiálně zjišťování informací od novomanželského páru o svatební hostině se v průběhu času co do položených a zodpovězených otázek **vyvíjela**.

Projednávaná interpelace, u níž Poslanecká sněmovna Parlamentu České republiky vyslovila nesouhlas s mou odpovědí, navazuje na naši předchozí písemnou komunikaci (Vaše žádost ze dne 22. srpna 2018 a má odpověď ze dne 14. září 2018). Projednání interpelace na půdě Poslanecké sněmovny Parlamentu České republiky bylo dne 25. října 2018 přerušeno z důvodu mé nepřítomnosti (z důvodu zahraniční pracovní cesty). Dne 1. listopadu 2018 jsem byla z projednávání rovněž omluvena (ze závažných osobních důvodů), ale v průběhu jednání jsem do Poslanecké sněmovny Parlamentu České republiky přišla, takže překážka, pro kterou bylo jednání o sněmovním tisku 285 opět přerušeno, odpadla, proto se k projednávání interpelace vrátilo. V této fázi jste požadoval úpravu mé odpovědi ve světle poznatků, ke kterým jste v mezidobí dospěl, zejména o kvantitě využitých výzev novomanželům. Ovšem zhruba v polovině odpovědi jsem byla přerušena. Následně dne 6. prosince 2018 bylo přijato usnesení č. 412 o nesouhlasu s odpovědí ministřyně financí.

S ohledem na skutečnost, že jsem nemohla dokončit vyjádření k Vaší interpelaci dne 1. listopadu 2018 a přijatému usnesení č. 412 po částečném projednání interpelace, Vám nyní zasílám ucelenou a aktualizovanou odpověď k dané problematice.

Na úvod mi dovoluji zopakovat, resp. shrnout zákonný rámec. Obecně platí, že každý správce daně má za úkol soustavně zjišťovat předpoklady pro vznik nebo trvání povinností osob zúčastněných na správě daní a činit nezbytné úkony pro to, aby tyto povinnosti byly řádně plněny. Tato povinnost je zakotvena mezi základními zásadami pro správu daní v § 9 odst. 2 zákona č. 280/2009 Sb., daňový řád, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „daňový řád“). Správce daně při realizaci této zásady nemůže dopředu rezignovat na kontrolu určitých odvětví s ohledem na to, že se věnují činnosti, která je veřejností vnímána citlivěji – jako je například pořádání svatebních hostin, neboť správce daně by měl postupovat v duchu zásady rovnosti, podle níž zákony platí pro všechny.

Na tomto místě bych si dovolila apelovat, abychom ve vztahu k tomu, že správce daně získává údaje o konání svatebních hostin, přestali hledat senzaci tam, kde ve skutečnosti není. Správa daní, a to zvláště daní z příjmů, kterých se daná kauza týká, už z definice předpokládá, že správce daně často získává relativně komplexní vhled nejen do ekonomických aktivit fyzických osob, ale také do řady velmi citlivých soukromých vztahů. Vzpomeňme například údaje spojené s uplatněním nezdanitelných částek a slev, kdy se správce daně může v některých případech dozvědět o zdravotním stavu fyzické osoby, o svěřeni dítěte do péče a rozvodovém vyrovnání, o hypotékách a dalších úvěrech fyzických osob či o řešení otázek spojených s pozůstalostí. Nejedná se přitom pouze o údaje o samotných daňových subjektech, ale nutně i o řadě třetích osob, a to často intimního charakteru. Tak tomu v minulosti vždy bylo, je a s největší pravděpodobností i nadále bude. Informace o úhradě svatební hostiny, které konec konců představují především informace o obchodní transakci v podobě nákupu zboží a služeb, v tomto ohledu nejsou nijak zvlášť vybočující. Z logiky věci jim proto nelze přiznat jakousi „daňovou imunitu“, jakkoliv mohou někdy vyžadovat větší citlivost postupu ze strany správce daně.

Samostatnou otázkou je, jakým postupem správce daně údaje potřebné pro výkon správy daní získává. Správce daně má za úkol na základě zmíněné *zásady oficiality* provádět průběžnou vyhledávací a kontrolní činnost. Její zacílení z povahy věci nemůže být komplexní. Není totiž v lidských silách zkontrolovat plnění každé daňové povinnosti. Správce daně se tak zaměřuje především na ty případy, kde existuje určité podezření či podněty od dotčených osob, že dochází k porušování daňových předpisů. Správce daně v rámci své vyhledávací činnosti nejprve čerpá informace z vlastních zdrojů a aktivit, jako jsou např. data vykázaná z evidence tržeb, data z daňových přiznání a hlášení, veřejně dostupné informace, místní šetření či údaje z rejstříků a evidencí, do kterých má přístup. Na základě nich vytipuje daňové subjekty, u kterých je podezření na neplnění daňových povinností tak, aby další fázi vyhledávací činnosti mohl adresně zacílit. V této fázi využívá komunikaci s jinými osobami, kterými mohou být instituce typu banky, ale též konkrétní fyzické či právnické osoby, pro něž tato komunikace představuje určitou časovou i administrativní zátěž. Samotná komunikace se zmíněnými subjekty,

kteře zákon označuje jako „*třetí osoby*“, by měla respektovat zásadu proporcionality, která platí nejen na poli daňového práva. Správce daně proto nemůže informace po těchto subjektech požadovat bez zmíněné prvotní fáze vyhledávací činnosti jako pomyslný „kobercový nálet“ sloužící k plošnému sběru informací. Vždy by měl vycházet z konkrétního podkladu z dosavadní vyhledávací činnosti, který množinu dotčených třetích osob zúží na nezbytné minimum. Neznamená to ovšem, že takto smí být kontaktován pouze ten, kdo danou informaci skutečně disponuje, neboť tato skutečnost může být právě až tímto kontaktováním postavena najisto.

Při volbě způsobu, který správce daně při komunikaci s třetími osobami zvolí, má na výběr ze dvou možností. První je institut *podání vysvětlení* podle § 79 daňového řádu, který lze charakterizovat jako „předběžnou svědeckou výpověď“, která má zpravidla ústní podobu. Má-li být v další fázi využit jako důkazní prostředek, je nutné jej zopakovat v rámci oficiální *svědecké výpovědi* podle § 96 daňového řádu. Osoba podávající vysvětlení i svědeckou výpověď je podle zákona (až na zákonem stanovené výjimky) povinna pravdivě vypovídat, jinak se vystavuje riziku sankce za nepravdivou či neúplnou výpověď. Součinnost při podávání vysvětlení si lze vynucovat prostřednictvím pořádkové pokuty podle § 247 odst. 2 daňového řádu, popřípadě může správce daně nechat danou osobu předvést podle § 100 odst. 2 daňového řádu.

Druhým je institut *výzvy k poskytnutí informací* podle § 57 a násl. daňového řádu, který představuje písemný způsob komunikace. Oslovená třetí osoba má povinnost reagovat ve stanovené lhůtě a správce daně by měl podle zákona případnou nesoučinnost vynucovat přiměřenou pořádkovou pokutou podle § 247 odst. 2 daňového řádu podle míry společenské škodlivosti takového jednání. Pokud třetí osoba poptávanou informací nedisponuje (například proto, že si s odstupem času danou skutečnost nevybavuje), postačí reakce v tomto duchu.

Pro oba instituty je pak společné, že správce daně musí danou třetí osobu poučit o následcích spojených s povinností vypovídat, resp. reagovat na výzvu, jakož i o povinnosti zachovávat mlčenlivost o tom, co se tímto způsobem daná třetí osoba dozví o poměrech daňového subjektu, a sankci hrozící za porušení dané povinnosti. Lze pochopit, že strohé poučení sdělené jazykem zákona na většinu lidí působí chladně a odtažitě a nejednoho adresáta může zmínka o horní hranici sankce znepokojit. Přesto jde o nezbytný požadavek odpovídající ústavnímu právu na spravedlivý proces, a jako takový je plně namístě.

V aplikační praxi je zpravidla za méně zatěžující nástroj považována výzva k poskytnutí informací, než podání vysvětlení a následná svědecká výpověď. Výzvou oslovená osoba má čas si svou odpověď řádně promyslet a není nucena svůj čas ztrácet návštěvou úřadu. Hrozba sankcí je u obou institutů obdobná s tím, že u podání vysvětlení a na ní navazující svědecké výpovědi je navíc sankce za nepravdivou či neúplnou výpověď. Uvedený postup při volbě vhodného procesního nástroje s ohledem na časovou a administrativní zátěž respektuje *zásadu proporcionality* zakotvenou v § 5 odst. 3 daňového řádu, podle níž správce daně používá při vyžadování plnění povinností osob zúčastněných na správě daní jen takové prostředky, které je nejméně zatěžují a ještě umožňují dosáhnout cíle správy daní.

Pokud jde o Vámi požadované prověření situace a informaci o přijatých *nápravných opatřeních* i ve vazbě na následně zjištěné poznatky o kvantitě využitých výzev novomanželům, mohu sdělit následující.

Vybídla jsem generálního ředitele Generálního finančního ředitelství Ing. Martina Janečka k podrobnému prošetření celé záležitosti ohledně vydaných výzev v souvislosti s šetřením podezření na neplnění povinnosti evidovat tržby přijaté v hotovosti v restauračních provozovnách za svatební hostiny a případně za ubytování svatebních hostů.

Dne 10. října 2018 rozhodl generální ředitel o provedení dohlídkové činnosti, o čemž byla zveřejněna i tisková zpráva. Podle tiskové zprávy Generálního finančního ředitelství ze dne 18. prosince 2018 orgán provádějící dohlídkovou činnost, který měl k dispozici kompletní spisový materiál a veškeré relevantní podklady s danými případy související, dospěl k závěru, že Finanční úřad pro Olomoucký kraj při kontrole evidence tržeb postupoval v mezích zákona a neshledal v jeho postupech žádné pochybnosti o zákonnosti a správnosti postupu v agendě elektronické evidence tržeb. Ve všech případech bylo potvrzeno, že postup správce daně byl vždy cílený - na konkrétní podnikatelský subjekt, u něhož měl správce daně důvodné podezření, že dochází k systematickému porušování povinností evidovat tržby. Postup byl vždy podložený výsledky vyhledávací činnosti, a to mimo jiné vyhodnocením údajů z vlastních zdrojů (zejména ze systému evidence tržeb), z veřejně dostupných informací a v neposlední řadě též z podnětů veřejnosti.

Na základě výše uvedených skutečností musím potvrdit závěr vyplývající i z mých předchozích odpovědí, že ve Vámi popisovaných případech nešlo o exces, který by vybočoval ze zákonného rámce.

Určitý prostor pro zlepšení, a to nejen ve vztahu k výzvám určeným svatebčanům, lze podle mého názoru částečně hledat v samotné formulaci podobných výzev. Platí sice, že výzvy jsou formálně rozhodnutími a jako takové musí obsahovat určité formální náležitosti (mezi které patří zejména výrok, odůvodnění a poučení), ale i tak vidím prostor pro vlídnější tón, kterým by mohly být jednotlivé požadavky formulovány, jakož i pro srozumitelnější poučení o tom, v jaké procesní situaci se dotýčný nachází. Proto jsem v tomto duchu vyzvala Finanční správu České republiky k citlivějšímu přístupu a k revizi zavedené správní praxe využívané při formulaci výzev, který byl reflektován již mj. ve výše zmíněné tiskové zprávě Generálního finančního ředitelství ze dne 18. prosince 2018.

Vzhledem k tomu, že se, vážený pane poslanče, ve svých výrocích odvoláváte i na názory odborné veřejnosti, chtěla bych Vás touto cestou poprosit, abyste rozlišoval mezi názory komentujícími mediální zkratky, které nemají s realitou mnoho společného, a skutečnou odbornou diskusí na toto téma. Pokud se například oslovený odborník vysloví tak, že odsuzuje metodu „plošného kobercového náletu“, jedná se o názor obecně správný, jak jsem ostatně zmínila výše, avšak neodpovídající skutkovému stavu daného konkrétního případu. Chcete-li proto vést seriózní debatu na toto téma, jsem připravena Vám zprostředkovat setkání s odborníky na daňové právo procesní, se kterými je možné vést diskusi prostou mýtů a předsudků.

Vážený pane poslanče, doufám, že mé vyjádření zodpovědělo Vaše otázky týkající se daného tématu.

S pozdravem

Vážený pan
Ing. Vojtěch Munzar
poslanec Poslanecké sněmovny Parlamentu České republiky
P r a h a